

Ombudsman upozorňuje na rizika tzv. superdávky

22.4.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Pokud některý z dospělých v domácnosti - například dospělý sourozenec - nepracuje, automaticky dochází ke ztrátě nároku bonusu na dítě. Na negativní dopady nové úpravy upozorňuje také řada neziskových organizací. „Nesouhlasím se způsobem, jakým chce stát uplatňovat sankci odebrání bonusu na dítě. Nedává smysl, aby se posuzovala pracovní aktivita u všech zletilých členů domácnosti. Obávám se proto, že by daná podoba mohla narazit u Ústavního soudu. S podobnými případy jsme se setkali již v minulosti,“ uvedl ombudsman Stanislav Křeček.

Superdávka, nahradí dosavadní 4 dávky:

- Přídavek na dítě
- Příspěvek na živobytí
- Příspěvek na bydlení
- Doplatek na bydlení

Superdávka v sobě bude mít 4 následující složky:

- Bonus na dítě
- Složka na živobytí
- Složka na bydlení
- Pracovní bonus

Celková výše dávek závisí na pracovní aktivitě dospělých členů domácnosti

Přídavek na dítě je v současné době dávkou určenou přímo dítěti. Pokud rodina splňuje příjmová kritéria (příjem do 3,4 násobku životního minima), dítěti vždy náleží alespoň přídavek v základní výměře. To je například 970 Kč pro dítě ve věku 14 let. Pokud alespoň jeden z rodičů pracuje nebo má příjem z důchodu či nemocenských dávek, přídavek na dítě se navyšuje o dalších 500 Kč.

Bonus na dítě jako složka superdávky již není dávkou určenou přímo dítěti. Náleží celé domácnosti a je vyplácen osobě, která o superdávku žádala. Pokud některá z dospělých osob v domácnosti není pracovně aktivní, nenáleží bonus na dítě vůbec. V tom je nová úprava podstatně přísnější.

Ombudsman vítá, že zákon myslí také na zranitelné osoby, které kvůli věku, péči o dítě a další osoby nemohou pracovat. Těm se dávka navýší, aby pokryly náklady na bydlení. V případě seniorů je ale věková hranice 68 let příliš vysoká, proto ombudsman navrhoval snížení hranice na 65 let. *„Říká se, že věk je jen číslo, které nic neznamena. To ale nelze uplatnit na tento případ. Jsou totiž seniori, kteří sice dosáhli důchodového věku, ale nedostanou důchod. Typicky se jedná o případy, kdy nesplnili podmínku potřebné doby pojištění. Uvítal bych proto, kdyby došlo ke snížení věkové hranice,“* dodal ombudsman.

Další problém, na který ombudsman upozorňuje, je zafixování výše složky na živobytí u humanitární dávky. Tu dostávají lidé přicházející z válkou zasažené Ukrajiny. Podle ombudsmana by se Ukrajincům dávka měla spravedlivě valorizovat jako všem ostatním. Složka na živobytí je odvozena od částek životního minima jednotlivce. V rámci novely zákona došlo k jejímu zvýšení, ale nepočítá se

s valorizací pro příchozí z Ukrajiny do budoucích let. „Je potřeba si uvědomit, že humanitární dávka je mnohdy jediným příjmem pro celou rodinu, která jim již nyní v mnoha případech nestačí. Pokud bude částka zafixovaná, tak dojde k prohloubení problému, protože nebude reagovat na aktuální finanční vývoj,“ doplnil ombudsman.

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsman_upozornuje_na_rizika_tzv_superdavky